

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z odwołania W.C.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie

o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 29 października 2025 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 11 kwietnia 2024 r., sygn. akt III AUa 1874/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[I.T.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu wyrokiem z dnia 19 października 2022 r., IV U 553/21, zmienił decyzję z dnia 9 czerwca 2017 r. Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w ten sposób, że ustalił wysokość emerytury przysługującej W.C. od dnia 1 października 2017 r. z pominięciem art. 15c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (pkt 1.); zmienił decyzję z dnia 9 czerwca 2017 r. Dyrektora Zakładu Emerytalno-

Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w ten sposób, że ustalił wysokość renty przysługującej W.C. od dnia 1 października 2017 r. z pominięciem art. 22a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (pkt 2.).

Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2024 r., III AUa 1874/22 Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie z dnia 9 czerwca 2017 r. w ten sposób, że zobowiązał Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji do przeliczenia emerytury W.C. - począwszy od 1 października 2017 r. - z zastosowaniem art. 15c ust. 1 pkt 1. ale z pominięciem art. 15c ust. 3 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. 2004, Nr 239, poz. 2404 z późn. zm.), a w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt 1.); w pozostałym zakresie oddalił apelację (pkt 2.); odstąpił od obciążenia odwołującego się kosztami postępowania apelacyjnego (pkt 3.).

W skardze kasacyjnej ubezpieczony zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., poprzez nie dokonanie wszechstronnego rozważenia całości materiału dowodowego oraz wydanie wyroku przez osobę nieuprawnioną, gdyż skład sądu był sprzeczny z przepisami prawa.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący uzasadnił koniecznością rozważenia istotnych zagadnień prawnych, tj.:

a) czy w danym przypadku zachodzi nieważność postępowania wskazana w art. 379 pkt 4 k.p.c., skoro wyrok wydała osoba powołana na urząd sędziego z naruszeniem przepisów prawa (tzw. neosędzia);

b) czy ocena dowodów zgromadzonych w niniejszej sprawie spełnia wymogi art. 233 § 1 k.p.c..

c) czy ocena tych dowodów spełnia wymogi swobodnej oceny dowodów, czy też została dokonana całkowicie dowolnie, w oderwaniu od materiału dowodowego lub wbrew niemu.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o uchylenie wyroku lub skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania w innym składzie oraz o zasądzenie od organu na rzecz odwołującego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,

(3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Skarżący formułuje zagadnienie dotyczące oceny dowodów zgromadzonych w sprawie pytając, czy spełnia ona wymogi art. 233 § 1 k.p.c.

Przypomnieć zatem należy, że wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny

dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c., a taki przepis powołał skarżący w podstawach kasacyjnych. Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym. Niemożliwe jest więc przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na okoliczności, które wykraczają poza ustawowe podstawy tego środka zaskarżenia, a więc nie mogą być uwzględnione przy jego rozpoznaniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 marca 2014 r., II PK 287/13, LEX nr 2008658; z dnia 23 września 2008 r., I PK 80/08, LEX nr 784907; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 243).

Skarga kasacyjna ubezpieczonego nie zasługuje także na przyjęcie do rozpoznania ze względu na powoływaną nieważność postępowania.

Należy podkreślić, że Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu, w granicach zaskarżenia, kwestię nieważności postępowania przed Sądem drugiej instancji (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, Nr 5, poz. 81, z glosą A. Szpunara, OSP 1998, Nr 5, poz. 93; z 10 maja 2000 r., III CKN 416/98, OSNC 2000, Nr 12, poz. 220).

W niniejszej sprawie brak jest jednak jakichkolwiek podstaw do podejmowania przez Sąd Najwyższy czynności w tym zakresie z urzędu. Nie jest również tak, że samo zasygnalizowanie nieważności postępowania powoduje konieczność automatycznego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Aby tak było i skarga mogła być przyjęta do dalszego rozpoznania, sygnalizacja musi okazać się słuszną i rzeczywiście potwierdzać naruszenie przepisów proceduralnych, których skutkiem byłaby nieważność postępowania. Z taką sytuacją nie mamy jednak do czynienia w tym przypadku. Już nawet pobieżna analiza wniosku w tym zakresie wskazuje, że strona skarżący nie ma racji.

Sąd Najwyższy wskazywał wielokrotnie, że osobą nieuprawnioną do orzekania w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. jest osoba nieposiadająca w ogóle uprawnień do tego, aby zasiadać w składzie orzekającym sądu, a więc taka, która nie została powołana na stanowisko sędziego, lub też orzekała przed powołaniem, albo po rezygnacji z urzędu, czy przejściu w stan spoczynku, albo będąc wadliwie wybrana do pełnienia funkcji ławnika. W orzecznictwie uznano, że osobą nieuprawnioną do orzekania jest też sędzia, który nie ma w ogóle delegacji do

orzekania w danym sądzie, jak i ten, którego delegacja nie spełnia ustawowych wymagań warunkujących ważność i skuteczność aktu delegowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 lutego 2020 r., III CSK 225/19, LEX nr 3221336). Ponadto sprzeczność składu sądu w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. może zachodzić także wtedy, jak to wynika z niektórych orzeczeń, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) - ale nawet w takiej sytuacji tylko wtedy (o czym zapomniał pełnomocnik strony skarżącej), kiedy wadliwość procesu powołania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2021 r., IV CZ 5/21, LEX nr 3269908; postanowienie Sądu Najwyższego z 15 września 2023 r., I CSK 4893/22, LEX nr 3611676). W rozpoznawanej sprawie taka okoliczność nie wystąpiła. Skarżący nie przeprowadził żadnego, wymaganego w takim przypadku, testu w stosunku do osoby sędziego i nie wskazał żadnych okoliczności, które mogłyby prowadzić do uwzględnienia jego wniosku. Przywołał jedynie fakt powołania sędziego przez Krajową Radę Sądownictwa po zmianach ustawowych, co jest oczywiście niewystarczające. W niniejszej sprawie przed Sądem drugiej instancji nie wystąpiła nieważność postępowania. Podnoszona przez skarżącego kwestia została w sposób wyczerpujący wyjaśniona w postanowieniu Sądu Najwyższego z 13 lipca 2020 r. (II CSK 581/19, LEX nr 3046023).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[I.T.]

[SOP]

